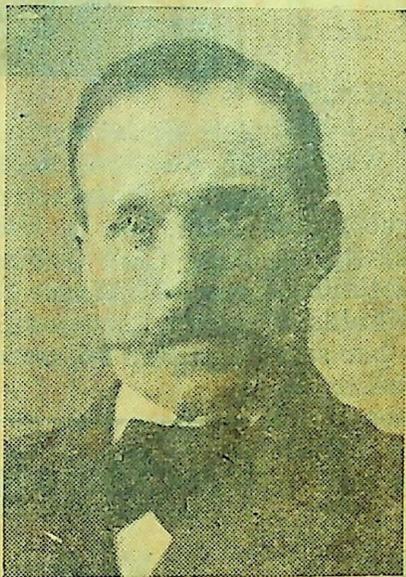


Jón Adólfsson kaupmaður á Stokkseyri.

Austur á Stokkseyri eru til grafar bornar í dag jarðneskar leifar eins hins merkasta og mætasta manns austur þar, Jóns Adólfssonar kaupmanns. Hann var fæddur að Mólhúsum 31. maí 1871 og því fullra 74 ára að aldri nú, er hann lézt, hinn 9. þ. m. eftir langa og stranga banalegu.



Foreldrar hans voru þau hjónin, Kr. Adólf Adólfsson formaður og útvegsbóndi á Stokkseyri (d. 31. des. 1913) og kona hans, Ingveldur Ásgrimsdóttir verzlunarmanns, Eyjólfssonar á Eyrarbakka, og ólst Jón upp hjá þeim fyrstu æviár sín, — en móðir hans andaðist 16. júní 1876 — og síðan hjá föður sínum og síðari konu hans. Sigrúnu Gísladóttur prests Thórarensén. Eftirlifandi konu sinni, Þórdísi Bjarnadóttur organista Pálssonar kvæntist Jón 23. júní 1901. Eignuðust þau 4 börn, Kristínu, er andaðist á æskuskeiði, Ingveldi, konu Guðjóns Jónssonar útgerðarmanns á Stokkseyri, Margréti konu Hilmars Stefánssonar bankastjóra og Bjarna bankaritara í Reykjavík, sem kvæntur er Margréti Jónsdóttur frá Vestmannaeyjum. Jón Adólfsson var um langt skeið kaupmaður á Stokkseyri, vinsæll mjög og virtur vel; hann var um mörg ár odd-

viti hreppsnefnda hreppsins og meðal hinn ágætustu formanna austur þar, ágætinn vel, þótt sóknjarfur væri, enda aflasæll og heppinn.

Fágætt mun að finna áreiðanlegri mann en Jón Adólfsson var, grandvarari og gætnari í orðum og athöfnum, stilltari í skapi né staðfastari í lund. Heimili þeirra hjóna var ávallt eitt hið prýðilegasta að snyrti allri og umgengni innanhúss sem utan.

Allir þeir hinir mörgu menn, sem nokkur kynni höfðu af þessum megingóða og mæta manni, munu sammala um það, að hann var mikilhæfur maður á marga lund, maður, sem í engu mátti vanm sitt vita, en vildi öllum vel og hvers manns hag bæta, eigi síst barna hinna mörgu bágstöddu manna og dýra, er á leið hans urðu.

Söngródd fagra mjög og skæra hafði Jón Adólfsson; reikningsgáfa hans var frábær og rithönd falleg mjög. Að vallarsýn var hann tígulegur maður, friður ásýndum, svipur hans hreinn, og fas hans og framkoma öll tilgerðarlaus og alúðleg við hvern sem var. Eiga nú vandamenn hans og vinir allir á bak að sjá manni þeim, er gæddur var mannkostum hinum beztu, enda náut hann verðskuldaðrar vináttu þeirra og virðingar í rikum mæli. Þessa ágæta æskuvinar míns, margra ára samverkamanns og félaga, nákomra skyldmennis og venzlamanns minnst eg nú, sem eins hins ágætasta manns, sem eg hefi komizt í kynni við.

Blessuð sé minning Jóns Adólfssonar!

Reykjavík, 19. júní 1945.
Jón Pálsson.

Minnningarorð

Jón Adólfsson

24.

STOKKSEYRI er lítið kaup-tún á hafnalausri suðurströnd Íslands. Landið er flatt. Húsin í þorpinu standa strjált um sljett og græn tún, en afgirtir matjurtagarðar inni á milli. Götur eru stráðar hvítum sandi. Einkenni þessi setja sinn mjúka og vingjarnlega blæ á bygðarlagið.

Framundan er skerjagarðurinn og hafið. Þar er alt ótryggara. Þar gnauðar brimið þegar minst varir. Þar heyrir úthafið sitt endalausastrið. Þar rísa öldurnar háar og risvaxnar og falla og brotna við sandinn. Stundum teygja þær freyðandi tungur sínar alla leið upp á milli hinna strjálbygðu litlu húsa.

Upp af er hið mikla Suðurlandsundirlendi, en fjöllin blá á bakvið.

Í þessu umhverfi fæddist Jón Adólfsson, ólst upp, starfaði allan sinn aldur og dó.

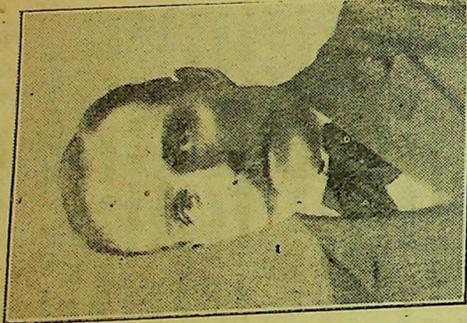
Landið setur stundum sinn svip á mennina. Mannfólkið hefir líka sín áhrif á umhverfið. Jón Adólfsson var að vissu leyti ímynd þessa umhverfis. Hann var friður maður svo að af bar. Hann var þrekvaxinn og gjörfulegur. Hann var hógvær og kylrátur, en jafnframt karlmenni og vikingur. Hann var aðgætinn, en þó öruggur.

Jón Adólfsson setti sinn svip á Stokkseyri. Hann rak útgerð og stýrði skipi sínu sjálfur. Hann stundaði kaupmensku og verslunarstörf um langt skeið. Hann bætti og prýddi jörð sína eins og unt var. Hann reisti sjer og heimili sínu stærsta og glæsi legasta húsið á Stokkseyri.

Alt til síðustu tíma hefir það verið tiltölulega sjaldgæft í Árnessýslu, miðað við sum önnur hjeruð, að bændur sendu syni sína til langskólagöngu. Mjör er nær að fullyrða, að hefði Jón Adólfsson alist upp t. d. í Húnavatnssýslu, en þaðan eru margir lærðir menn komnir, hefði hann verið sendur í latínuskóla, orðið embættismaður og sómt sjer í slíku sæti af mikilli prýði, enda var fas hans og framkoma jafnan virðuleg og virtist hann til mannaforráða fæddur. Naut hann líka mikils traustis og virðingar þeirra, sem af honum höfðu kynni.

Jón Adólfsson var kominn af kunnum og merkum ættum. Faðir hans, Adólf Adólfsson, útvegsbóndi á Stokkseyri, var sonur Adólfs Petersen, en hann var danakur maður, er stundum fyrir verslunarstörf á Eyrbakká, en fjáttal döttur Jóns eru í Mólásum og bjó þar að um átíðir. Jón var lagveldur og fjáttaldottir. Þýðingssonar áttíðir, og er að segja

Um tíðir var Jón Adólfsson áttíðir. Árið 1901 giftist hann eftirlitandi konu sinni, Elísabeti Bjarnadóttur, Pálsson- og stíðasta frá Götum. Hin býra og þrjú börn höfðu áttíðir þá daga fyrirmynd ungra kvemna austur þar. Í þann tíð hefir hann bændur og fjáttaldottir. Elísabet hefir



Börn þeirra hjóna voru fjögur. Eitt dó í æsku, eftir langvarandi sjúkleika, stúlka, að nafni Kristín. Hin eru: Ingvaldur, gift Guðjóni Jónssyni, útvegsbóndi á Stokkseyri, Margrjet, gift Hilmari Stefánssyni bankastjóra og Bjarni, bankaritari í Reykjavík, giftur Margrjeti Jónsdóttur frá Vestmannaeyjum. Af systkinum Jóns er aðeins eitt á lífi, en það er merkiskonan Anna Adólfsdóttir, kona Jóns Pálssonar bankagjaldkera.

Jafn greindur maður og Jón Adólfsson var, komst að sjálfsgöngu ekki hjá því að gegna um langt skeið miklum trúnaðarstörfum fyrir sveit sína. Enda var honum mjög sýnt um skrifstofustörf, var reikningsgjöggur í besta lagi, skrifaði forskunnar fagra ríthönd og gerði strangar kröfur til sín og annara um rjett og glögg reikningsskil. Orði heldni hans og áreiðanleika í viðskiftum var og við brugðið.

Jón Adólfsson var hæglátur og orðvar. Eigi að síður undi hann sjer mjög vel við glaðværð, og gestrisni var honum í blóð borin. Hann var og smekklenskrar náttúru. Hann unni mjög ýmsum listum, og þá sjer-staklega sönglist, enda var hann sjálfur gæddur ágætri söngródd. Hann var karlmenni ílund og tók meðlæti sem andstreymi með miklu jafnaðargeði, og sást sjaldan hvort honum líkaði betur eða ver. Hann var heppinn, og lánaðist vel að leysi þau vandamál, er honum bar að leysa. Hann var glöggur á að þekkja „lag“ og „ólag“. Það var regla hans að biða heldur rólegur fyrir utan brimgarðinn eftir lagi en hleypa inn á ólagi og stofna sjer og þeim, sem hann hafði tekið ábyrgð á, í opna hættu, enda hlutust ekki slys af skipstjóri hans. Jón var öruggur trúnaður. Hann trúði á lífið, á tilgang þess og framhald. Hann trúði á Guð sinn.

Jón Adólfsson var fæddur á Stokkseyri 31. maí 1871. Hann dó að heimili sínu þar, að morgni hins 9. þ. m., og í dag er hann til grafar borinn.

Glæsilegur og fagnmætur fjáttal síns tíma er kvæddur hlöðu kvæðu og orðum að því að hann hefir verið einn af bestu

Minningarorð

Jón Adólfsson

24.

STOKKSEYRI er lítið kaup-
tún á hafnalausri suðurströnd
Íslands. Landið er flatt. Húsin
í þorpinu standa strjált um
sljett og græn tún, en afgirtir
matjurtagarðar inni á milli.
Göturnar eru stráðar hvítum
sandí. Einkenni þessi setja sinn
mjúka og vingjarnlega blæ á
bygðarlagið.

Framundan er skerjagarður-
inn og hafið. Þar er alt ótrygg-
ara. Þar gnauðar brimið þegar
minst varir. Þar heyrir úthafið
sitt endalausea stríð. Þar rísa
öldurnar háar og risvaxnar og
falla og brotna við sandinn.
Stundum teygja þær freyðandi
tungur sínar alla leið upp á
milli hinna strjálbygðu litlu
húsa.

Upp af er hið mikla Suður-
landsundirlendi, en fjöllin blá á
bakvið.

Í þessu umhverfi fæddist Jón
Adólfsson, ólst upp, starfaði all-
an sinn aldur og dó.

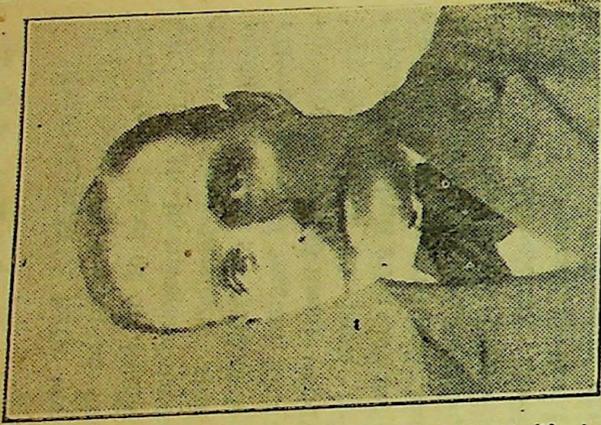
Landið setur stundum sinn
svip á mennina. Mannfólkið
hefir líka sín áhrif á umhverfið.
Jón Adólfsson var að vissu
leyti ímynd þessa umhverfis.
Hann var fríður maður svo að
af bar. Hann var þrekvaxinn
og gjörfulegur. Hann var hóg-
vær og kyllátur, en jafnframt
karlmenni og víkingur. Hann
var aðgættinn, en þó öruggur.

Jón Adólfsson setti sinn svip
á Stokkseyri. Hann rak útgerð
og stýrði skipi sínu sjálfur.
Hann stundaði kaupmensku og
verslunarstörf um langt skeið.
Hann bætti og prýddi jörð sína
eins og unt var. Hann reisti sjer
og heimili sínu stærsta og glæsi-
legasta húsið á Stokkseyri.

Alt til síðustu tíma hefir það
verið tiltölulega sjaldgæft í Ár-
nessýslu, miðað við sum önnur
hjeruð, að bændur sendu syni
sína til langskólagöngu. Mjær er
nær að fullyrða, að hefði Jón
Adólfsson alist upp t. d. í Húna-
vatnssýslu, en þaðan eru marg-
ir lærðir menn komnir, hefði
hann verið sendur í latínuskóla,
orðið embættismaður og sómt
sjer í slíku sæti af mikilli þryði,
enda var fas hans og framkoma
jafnan virðuleg og virtist hann
til mannaforráða fæddur. Naut
hann líka mikils trausts og virð-
ingar þeirra, sem af honum
höfðu kynni.

Jón Adólfsson var kominn af
kunnun og merkum ættum.
Faðir hans, Adólf Adólfsson,
útveggibóndi á Stokkseyri, var
sonur Adólfs Petersen, en hann
var danskur maður, er stund-
að fyrst verslunarstjóri á Þyr-
arbakka, en giftist dóttur Jóns
ríka í Mjóttunum og bjó þar að-
rir. Þá var Jóns var langvekkur
Kjartanastóttur. Þvíbálssonar
verslunarstjóri, og er þá sett
á milli.

Þetta morð var Jón Adólfsson
deildur. Árið 1901 giftist
hann eftirfarandi konu einum,
Kjartanastóttu Þjörundóttur, Pálsson-
ar trúnaðsáka frá Gótu. Hin hófa
og félla heimasetta á Seli var í
þá daga fyrirmynd ungra
kvenna austur þar. Í henni var
baráttu, og stundaði hún
hefir hún myndir og listir.
Eftir hana mátti þá þá hafa.



Börn þeirra hjóna voru fjög-
ur. Eitt dó í æsku, eftir lang-
varandi sjúkleika, stúlka, að
nafni Kristín. Hin eru: Ingveld-
ur, gift Guðjóni Jónssyni, út-
vegsbónda á Stokkseyri, Mar-
grjet, gift Hilmarí Stefánssyni
bankastjóra og Bjarni, banka-
ritari í Reykjavík, giftur Mar-
grjeti Jónsdóttur frá Vest-
mannaeyjum. Af systkinum
Jóns er aðeins eitt á lífi, en það
er merkiskonan Anna Adólfs-
dóttir, kona Jóns Pálssonar
bankagjaldkera.

Jafn greindur maður og Jón
Adólfsson var, komst að sjálf-
sögðu ekki hjá því að gegna
um langt skeið miklum trúnað-
arstörfum fyrir sveit sína. Enda
var honum mjög sýnt um skrif-
stofustörf, var reikningsglögg-
ur í besta lagi, skrifaði forkunni
ar fagra ríphönd og gerði strang-
ar kröfur til sín og annara um
rjett og glögg reikningsskil. Orð
heldni hans og áreiðanleika í
viðskiptum var og við brugðið.

Jón Adólfsson var hæglátur
og orðvar. Eigi að síður undi
hann sjer mjög vel við glæð-
værð, og gestrisni var honum í
blóð borin. Hann var og smekk-
maður, ekki síst á fegurð is-
lenskrar náttúru. Hann unni
mjög ýmsum listum, og þá sjer-
staklega sönglist, enda var hann
sjálfur gæddur ágætri söng-
rödd. Hann var karlmenni í
lund og tók meðlæti sem and-
streymi með mkilu jafnaðar-
geði, og sást sjaldan hvort hon-
um líkaði betur eða ver. Hann
var heppinn, og lánaðist vel að
leysi þau vandamál, er honum
bar að leysa. Hann var glögg-
ur á að þekkja „lag“ og „ólag“.
Það var regla hans að biða held
ur rólegur fyrir utan bringarð
inn eftir lagi en hleypa inn á
ólagi og stofna sjer og þeim,
sem hann hafði tekið ábyrgð á,
í opna hættu, enda hlutust ekki
slys af skipstjórn hans. Jón var
öruggur trúmaður. Hann trúði
á lífið, á tilgang þess og fram-
hald. Hann trúði á Guð sínu.

Jón Adólfsson var fæddur á
Stokkseyri 31. maí 1871. Hann
dó að heimili sínu þar, að
morgni hins 9. þ. m., og í dag
er hann til grafar borinn.

Glæsilegur og gagnmerkur
fulltrúi síns tíma er kvaddur
hinn stórfellega og duglega
maður Jón Adólfsson. Hann var
einn af þeim stórfellegum
maðum sem hafa verið til
gæðs og styrks þess lands.